

ਆਰ.ਐਸ.

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਐੱਸ.ਕੇ. ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜ. ਸਾਹਮਣੇ

ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦੇਹ

ਐਲ.ਪੀ.ਏ. 1962 ਦੀ 29-ਡੀ.

26 ਮਈ 1966

ਬੰਬੇ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ (1925 ਦਾ VII) ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੇ ਲਾਹੌਰ-ਧਾਰਾਵਾਂ 56 ਅਤੇ 64-ਏ-ਆਰਡਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 58 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ-ਕੀ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਾਚਿਆ, ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ 'ਤੇ ਲਾਹੌਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬੰਬਈ ਕੋ-ਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਸੋਧਣ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇਗੀ। ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੇ ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਬਣਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਦੇ 22 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਨੂੰ 1958 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਨੰ: 91-ਡੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸ ਮਾਣਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਜ਼ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ।

ਐਸ.ਐਸ. ਚੱਢਾ, ਐਮ.ਐਲ. ਡੋਨੀਅਲ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਰਾਇਣ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਦਲੀਪ ਕੇ. ਕਪੂਰ, ਵਕੀਲ, ਜਵਾਬਦੇਹਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.-ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ, ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਜਵਾਬਦੇਹ, ਬੰਬੇ ਕੋ-ਆਪ੍ਰੋਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਜ਼ ਐਕਟ, 1925 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਲਈ ਲਾਗੂ ਹੈ। ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਨੇ 1,160/9/ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਮਕਾਨ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਦੇਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸਮਾਜ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਮਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤਾ। ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਕਤ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 56 ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ 712/15/- ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਸਕੱਤਰ ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਨਾਰਾਜ਼, ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਰਿਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਨੂੰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕ ਹਵਾਲਾ ਸਿਰਫ਼ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਝਗੜਿਆਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸੁਸਾਇਟੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਤੇ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਨੇ ਸੋਸਾਇਟੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਘਰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਇੱਕ ਮਕਾਨ-ਮਾਲਕ ਵਜੋਂ, ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਅਧੀਨ ਦਾਅਵਾ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 18 ਨਵੰਬਰ, 1957 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਜੇ. 2 ਫਰਵਰੀ, 1962 ਦੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ, ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਸੀ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕਮਾਤਰ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੁਕਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੇਧਣ ਯੋਗ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਧਾਰਾ 64-ਏ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ:-

“ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਜਿਹਨਾਂ ਦਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਨੁਸਾਰ

ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਆਦਿ। (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)

ਆਪਣੇ ਆਪ, ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਨਿਯਮਤਤਾ ਬਾਰੇ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋਵੇ, ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਉਹ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਢੁਕਵਾਂ ਲੱਗੇ।"

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਧਾਰਾ 64 ਏ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ। "ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਚਾਹੇ, ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਸ ਦੀ ਸਾਲਸੀ ਲਈ। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਸਾਲਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 54-ਏ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਸੋਧਣ, ਠੀਕ ਕਰਨ ਜਾਂ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਧਾਰਾ 57 ਸਾਲਸ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 63-ਏ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁਝ ਸੋਧ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

"ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਲਟਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਉਸ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਢੁਕਵਾਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।"

ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੋਵਾਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਆਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 56 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਬੁਲਾਉਣ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਇਸਦੇ ਲਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਲਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 54-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਧਾਰਾ 54- ਏ (3) ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਧਾਰਾ 56 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਧਾਰਾ 63-ਏ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲਸਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬੁਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਲਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ। ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਮਾਣਯੋਗ ਵਕੀਲ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨਾ ਚਾਹੇਗਾ ਕਿ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਉਪਬੰਧ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਦਾਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਪਚਾਰਕ ਹਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਜਾਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਉਸਾਰੀ ਅਟੱਲ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਦੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਸੀਮਾਵਾਂ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸੰਕੇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਸੋਧਣ ਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 57 ਅਤੇ ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਉਪਰੋਕਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 57 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਾਲਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 63-ਏ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ। ਅੰਤਮਤਾ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਤਾਂ ਨਾਲ ਨਿਹਿਤ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਮਾਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਵਰਗੀ ਇੱਕ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ, ਸਾਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅੰਤਮਤਾ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕਤਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਵੀ ਖੋਹ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। , ਪਰ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਜਾਂ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਦੋ ਸ਼ਰਤਾਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ (i) ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਅਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਅਤੇ (ii) । ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਿਵਲ ਜਾਂ ਰੈਵੇਨਿਊ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਧਾਰਾ 64-ਏ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਾਬਕਾ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਘਟਨਾ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ

ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਲੱਜਾ ਰਾਮ ਆਦਿ। (ਕਪੂਰ, ਜੇ.)।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ। ਧਾਰਾ 63-A ਅਧੀਨ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਮੈਂਬਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਠਿਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈ, ਧਾਰਾ 64.A ਵਿੱਚ "ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ" 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਨ। ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਧਾਰਾ 63-ਏ (6) ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਅਧੀਨ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 54 ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 63-ਏ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੀਆਂ ਸੋਧੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾਂ ਉਲਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਹੁਕਮ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ "ਅਧਿਕਾਰੀ" ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਧਾਰਾ 63-ਏ (6) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਧਾਰਾ 64-ਏ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਧਾਰਾ 64-ਏ ਵਿੱਚ "ਉਹ" ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਰਿਕਾਰਡ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਕਤ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਦਖਲੀ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜਾਂਚ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਰਕਾਰ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੇ ਰਿਕਾਰਡ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਧਾਰਾ 63-ਏ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ।

ਇਹ ਹੁਕਮ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 43-ਡੀ/1962 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰੇਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਉਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਹੈ।

ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ ਨੰ. 30-ਡੀ ਅਤੇ 42-ਡੀ/1962 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉੱਠਣ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਕਿ ਸੀਸ ਰਾਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਸੀ। ਉਹ ਚੌਕੀਦਾਰ ਵਜੋਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੇਵਕ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ 15 ਸਤੰਬਰ 1951 ਤੋਂ 15 ਅਪ੍ਰੈਲ 1952 ਤੱਕ ਆਪਣੀ ਤਨਖਾਹ ਦੇ 612/10/9 ਰੁਪਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਕਲਮ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ 235 ਰੁਪਏ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ।

ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀਸ ਰਾਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਰਕਮ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਰਿਮਾਂਡ ਲੈ ਲਿਆ। ਸੀਸ ਰਾਮ ਨੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ ਉਸੇ ਹੁਕਮ ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ 30-ਡੀ/1962 ਨੂੰ ਚਰੰਜੀ ਲਾਲ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 42-ਡੀ/1962 ਨੂੰ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਦੁਆਰਾ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਬਾਰੇ ਮੇਰੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਦੋ ਅਪੀਲਾਂ ਵੀ ਅਸਫਲ ਹੋਈਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਹੁਕਮ ਦੇ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਗੁਰਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ: ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਨੁਵਾਦਿਤ ਦੁਆਰਾ: ਸਰਵੇਸ਼ ਸ਼ਰਮਾ